

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 2. Utrùm mysteria nostræ fidei sint saltem evidenter credibilia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

Omnis igitur, qui invenerit me, occidet me; respondet Deus: Nequaquam ita fiet: sed omnis qui occiderit Carnem, septuplum punietur.

R. ad 3. Christum rogatum, ut ascenderet ad diem festum palam & publice, juxta sensum & petitionem eorum, à quibus rogabatur, respondisse se non ascensurum, palam scilicet & publice; quod & præstitit: nam ut ascenderent fratres ejus, tunc & ipse ascendit ad diem festum non manifeste, sed quasi in occulto.

Obj. 3. Aliqui in Scriptura falsum locuti sunt ex instinctu Spiritus Sancti, ut cæcus à nativitate, cum dixit, Joan. cap. 9. *Peccatores Deus non audit.* Imò multi in Scriptura ex instinctu Spiritus Sancti mentiri sunt, ut Jacob, cum respondit patri, Gen. c. 27. *Ego sum primogenitus tuus Esau.* At Abrahamus, cap. 22. ubi dicens servus se reverentem ex monte cum filio Isaac, contra mentem locutus est. Ergo Deus potest per alios falsum loqui & mentiri. Ergo potest etiam per se ipsum: nam qui potest per alios mentiri, potest etiam per se ipsum: cum mentiri per alios & mentiri per se ipsum, sint idem in estimatione prudenti.

R. neg. ant. quoad utramque partem. Neque enim omnia dicta vel facta à quibuslibet personis, etiam à Patriarchis, & aliis sanctis viris, quæ in Scripturis narrantur, à peccato excusari debent, aut possunt; proindeque non omnia facta vel dicta etiam Patriarcharum, vel aliorum sanctorum virorum, quæ narrantur in Scripturis, Deo inspiranti attribui debent, vel possunt. In Scripturis instinctu Spiritus Sancti loquuti sunt Christus, Prophetæ, Apostoli, alique sanctiores viri, laudati à Scriptura, dum loquuti sunt dogmaticè, & ex quorum dictis Ecclesia vel Patres argumentantur.

Ad 1. exemplum R. 1. gratis & sine fundamento dici quod cæcus natus loquutus sit ex instinctu Spiritus Sancti, cum dixit peccatores à Deo non audiri. *R. 2.* cæcum natum verum dixisse, si intellexit peccatores à Deo non exaudiri, ad patranda miracula, quibus homines in errorem inducantur, & in confirmationem alicujus falsi dogmatis: quem sanè sensum habere potuerunt verba cæci in iis circumstantiis, in quibus prolata fuerunt.

Ad 2. R. 1. Angustinum, aliosque Patres excusare Jacob à mendacio, juxta quorum mentem concedi potest loquutum esse ex instinctu Spiritus Sancti. *R. 2.* non deesse, qui sentiunt Jacob mentitum esse, sed negant eum ex instinctu Spiritus Sancti loquutum esse.

Ad 3. R. conced. Abrahamum loquutum esse ex instinctu Spiritus Sancti; sed nego illum esse mentitum: non enim contra mentem loquutus est, quia sperabat Isaac brevi post immolationem ad vitam revocatum iri, ut promissiones de illo factæ implerentur.

Obj. 4. Deus potest decipere. Ergo potest falsum revelare. *R.* Deum posse decipere, non directè, falsum asserendo, sed permissivè: potest enim permittere, propter mala hominum merita, ut decipiantur, & hanc deceptionem sibi tanquam non impediendi & liberè permittenti attribuerent. Hoc sensu explicandum est illud lib. 3. Regum cap. 22. *Dedit Dominus spiritum mendacii in ore omnium prophetarum tuorum.* Et illud Ezechielis cap. 14. *Propheta cum erraverit, & loquutus fuerit verbum, ego Dominus decepi prophetam illum.* Et illud 2. Theisal. c. 2. *Ideo mittet (Deus) illis operationem erroris, ut credant mendacio.*

Instabis. Atqui Deus potest decipere directè. Nego. *Probabis.* Nam 1. Deus potest quidquid non implicat. Atqui deceptio non implicat. 2. Multi homines, putà increduli, vel nimium creduli, merentur decipi. 3. Deus nulla lege tenetur ad non decipiendum; cum non habeat superiorem, à quo legem accipiat. 4. Lib. 3. Regum cap. 22. Deus imperat spiritui mendacii, ut decipiat Regem Israel: *Decipies & praevaleris, egraderis, & fac ita.* At quod Deus potest facere per alium, potest & per se ipsum. 5. Judicum, cap. 20. Israelitæ consulentes Dominum,

num ut pugnarent contra Benjamitas, ab eo positivè decepti sunt.

Ad 1. R. dist. Deus potest quidquid non implicat absolute, & secundum se, N. nam Deus non potest peccare, quamvis peccatum absolute & secundum se non implicet. Deus potest quidquid non implicat relatè ad ipsum Deum, & ad ullum attributum divinum, C. At directè decipere homines, repugnat divinæ veracitati; sicut peccare, repugnat sanctitati divinæ.

Ad 2. R. ex eo sequi tantum quod Deus possit permittere ut multi homines decipiantur, non verò quod Deus possit illos directè decipere. Ex eo enim quod quis mereatur poenam, non sequitur quod possit illi poena infligi quovis modo, etiam inordinato.

Ad 3. R. Deum nulla quidem lege teneri ad non decipiendum; at ex suis intrinsicis essentialiter determinatum esse ad non faciendum, quod alicui attributo divino, puta veracitati, repugnat: & in hoc sensu sibi ipse lex est, ne decipiat; sicut sibi ipse lex est, ne peccet, quia ex se essentialiter determinatus est ad non faciendum id, quod sanctitati suæ repugnat.

Ad 4. R. verba citata exprimere, non imperium, sed permissionem. *Ad 5. R.* Israelitas, non à Deo, sed à se ipsis fuisse deceptos. Nam à Deo petierunt tantum debere ascendere Gabaa, & pugnare contra Benjamitas, nulla de victoria ob præsumptionem interrogatione facta. Unde Deus respondit tantum, ut ascenderent, & pugnam inirent, & de pugna successu, de quo non fuerat interrogatus, planè tacuit. Hinc si ex oraculi divini responsione deceptionis occasionem sumpserunt, & à Benjamitis semel iterumque cæsi sunt, sibi imputare debuerunt.

ARTICULUS II.

Utrum mysteria nostræ fidei sint saltem evidenter credibilia.

RESPONSIO.

Mysteria nostræ fidei habent saltem evidentiam credibilitatis maximam, hoc est, tantam, quantum esse potest infra evidentiam simplicem.

Prob. Nam illud habet evidentiam credibilitatis, quod evidenter apparet non posse sine imprudentia & temeritate negari, aut in dubium revocari. Atqui mysteria nostræ fidei non possunt nisi imprudentissimè & insanissimè negari, aut in dubium revocari; & non posse evidens est evidentia maxima per argumenta credibilitatis, quibus probatur veritas doctrinæ Christianæ. Ergo, &c. *Prob. min.* Nam per hæc argumenta saltem evidenter apparet evidentia maxima non posse nisi imprudentissimè & insanissimè negari, aut in dubium revocari, quod Deus sit author doctrinæ christianæ, & mysteria nostræ fidei revelaverit. Ergo, &c.

Prob. ant. 1. Evidens est saltem, evidentia credibilitatis maxima, doctrinam illam non esse ab impostore, sed habere Deum autorem, quæ nullius falsitatis vel mendacii unquam convinci potuit, quæ nihil continet quod rationi adversetur, imò quod rationi non consonet; quæ mirum in modum commendat sapientiam, bonitatem, omnipotentiam, aliaque attributa divina; quæ ex omni parte sancta est & immaculata; cum nihil turpe & inhonestum sit, quod non damnet, nihil bonum & honestum, quod non præcipiat vel consulat, nullum vitium quod non dehortetur, nulla virtutum officia, quæ non præscribat vel suadeat; cum præterea nullus sit diligendi Deum modus excellentior eo quem docet & præscribit; nullus finis sanctior & præstantior eo quem proponit, & ad quem dirigit; nulla media ad hunc finem assequendum aptiora iis quæ suggerit; quæ denique divinam prorsus vim habet in hominibus ad integritatem & sanctitatem morum revocandis; ita ut universum penè orbem ab idolorum & dæmonum cultu ad unius veri Dei cultum converterit. Quæ hominibus adules-

ris,

ris, fornicatoribus, homicidis, rapacibus, avaris, in parentes vel dominos rebellibus, injustis, immitibus, pudicitiam, fraternam charitatem, rerum terrenarum despicientiam, mansuetudinem, obedientiam, equitatem, humilitatem perfuat; innumeros nuptiis virginitatem, opibus voluntariam paupertatem, honoribus & dignitatibus obscurioris vitae humilitatem, deliciis absolutam voluptatum omnium abstinentiam antepone, atque sola ferum coelestium meditatione, ac virtutum professione delectari haecenus docuit. Atqui talis est doctrina Christiana. Ergo, &c.

Prob. ant. 2. Evidens est evidentia credibilitatis maxima, doctrinam illam esse divinam, quam evidens est evidentia credibilitatis maxima in mundum introductam & propagatam esse virtute divina, ut patet ex terminis. Atqui evidens est evidentia, &c. doctrinam christianam virtute divina in mundum introductam & propagatam: doctrinam enim creditu difficilissimam, naturae corruptae inimicissimam, vitia omnia omnesque affectus vel leviter inordinatos dampnantem, ad voluptatum, divitiarum, & honorum fugam, imò ad sui odium homines adhortantem, ab aliquot piscatoribus, omni nobilitatis, opum, favoris, eloquentiae, auctoritatis praesidio destituta praedicatam, toto interea conatu repugnantibus urbium Magistratibus, Praefectis provinciarum, & ipsis Regibus ac Imperatoribus, atque sectatores hujus doctrinae exilio, bonorum proscriptione, tormentis, & morte crudelissima mulctantibus; evidens est saltem evidentia credibilitatis maxima non potuisse nisi virtute divina ita propagari, ut ab universo penè orbe approbata & recepta sit repudiato paganismo, quamvis possessionis pluribus saeculis continuata privilegio gauderet, naturae corruptae omnia indulgeret, atque inordinatis ejus affectibus in omnibus obsequeretur. Atqui, &c.

Prob. ant. 3. Evidenter credibile est etiam evidentia maxima, doctrinam illam habere Deum auctorem, quae innumerales penè martyres habuit inter quos numerantur non solum viri fortes, sed etiam decrepiti senes, imbecilles feminae pueruli, virgulae, qui exilium, bonorum jacturam, exquisitissima tormenta, & mortem ipsam pati maluerunt, quam doctrinam hanc, licet creditu difficilissimam, & naturae corruptae adversantem in omnibus, vocentis ejurare, & contrariam, quamvis inordinatis naturae affectibus omnia indulgentem, etiam specie tenus profiteri: nam evidens est evidentia credibilitatis maxima, id sine magna Dei virtute fieri non potuisse. Atqui certò certius est doctrinam christianam innumerales penè martyres habere; inter quos numerantur, &c. His adde quod in martyribus illis admirabilis morum integritas, in respondendo sapientia, alacritas & constantia in patiendo, in omnes & maxime carnifices charitas eluxerit, atque in ipsa illorum morte & post illam infinita prodigia contigerint, quorum omnium ita evidens & constans est relatio, ut nemo sanae mentis eam possit repudiare. Ergo, &c.

Prob. ant. 4. Doctrina illa non est ab impostore, sed habet Deum auctorem, in cujus confirmationem facta sunt vera miracula: nam verum miraculum non potest esse nisi à Deo: verum enim miraculum dicitur opus, quod superat vires naturales omnium creaturarum. Unde quod confirmatur vero miraculo, confirmatur testimonio Dei, qui falsum testari non potest. Atqui evidens est evidentia credibilitatis maxima, facta esse vera miracula in confirmationem doctrinae christianae. Ergo, &c.

Prob. min. Nam miracula, quae Christo doctrinae christianae auctori attribuntur, habent evidentiam credibilitatis maximam, & quod facta & quod vera fuerint: ab oculatis enim testibus, in quibus omnia, vitae sanctitatis veritatis studium, gloriae divinae zelus, rerum omnium humanarum despicientia, humilitas, castimonia, &c. eximia fuere, ab oculatis, inquam, illis testibus scripta sunt stylo simplici, & ab omni falsitatis vel adulationis suspicione remotissi-

mo, & palam praedicata & evulgata in oculis & auribus infensissimorum & sceleratissimorum Judaeorum, qui ea aut facta aut vera vixisse miracula nunquam ausi sunt negare; atque haecenus ab innumeris hominibus, qui christianismum amplexi sunt, & inter quos longe plurimi ingenio, doctrina, sapientia, sanctitate vitae excelluerunt: indubitata fide credita. Ergo, &c.

Similiter miracula ab Apostolis in confirmationem doctrinae christianae facta, habent evidentiam credibilitatis maximam, & quod facta & quod vera fuerint; cum in illis absque ulla haesitatione asserendis & credendis haecenus per tot saecula universus orbis christianus conspiraverit.

Prob. ant. 5. Evidens est evidentia saltem credibilitatis maxima, Christum doctrinae christianae auctorem, verum affirmasse, & non imposuisse, cum dixit se doctrinam suam à Deo accepisse: *Mea doctrina non est mea, sed ejus qui misit me.* Ergo evidens est evidentia saltem credibilitatis maxima, doctrinam christianam esse verè divinam.

Prob. ant. Nam evidens est evidentia maxima, quod non nisi imprudentissimè negari, vel dubitari possit, vera esse ea omnia, quae de Christo narrantur in Evangeliiis, tum propter admirabilem vitae integritatem illorum qui ea scripserunt, tum propter stylum quo scripta sunt, ab omni falsitatis, mendacii, adulationis, & cujuscumque inordinati affectus specie alienissimum, tum propter eorum divinam planè in convertendis ad Deum animis, & moribus ad sanctitatem informandis energiam, tum propter summam reverentiam illi haecenus habitam, tum denique propter tantam tot virorum doctrina ingenio, sanctitate & sapientia spectabilium, imò & totius ferè orbis conspirationem in eis tanquam divinis Scripturis accipiendis, & indubitata fide tenendis, quamvis doctrinam humani ingenii superbiae, & naturae corruptae proclivitati molestissimam contineant. Ergo evidens est evidentia maxima, quod non nisi imprudentissimè negari vel dubitari possit Christi conceptionem ab Angelo praenunciatam; eum à Virgine admirabili Spiritus sancti opera conceptum; natiuitatem ejus à magna Angelorum è caelo delapsorum multitudine celebratam; eum Angeli admonitu à nece, quam ei intentabat Herodes, praeservatum; eum innumera miracula vel solo voluntatis nutu patrasse; in eo divinam sapientiam eluxisse; eum absolutissimum virtutum omnium exemplar fuisse; in ejus morte plurima & stupenda prodigia contigisse, solem miraculosè obscuratum, laxa rupta, mortuos ad vitam revocatos; eum post triduum resurrexisse, & post dies quadraginta in caelos ascendisse. Quae omnia evidens est evidentia credibilitatis maxima, in impostorem cadere non potuisse. Ergo, &c.

Prob. ant. 6. Evidens est evidentia credibilitatis maxima, Christum esse Deum. Ergo evidens est evidentia credibilitatis maxima, doctrinam christianam à Deo revelatam & traditam esse. *Prob. ant.* Nam Christus dixit esse Deum, ut patet ex cap. 10. Joan. ubi Christo interroganti Judaeos, quare vellent eum lapidare, respondit: *De bono opere non lapidamus te, sed de blasphemia; & quia tu homo cum sis, facis te ipsum Deum.* Atqui evidens est evidentia credibilitatis maxima, Christum non esse mentitum, cum se Deum dixit: nam evidens est saltem evidentia credibilitatis maxima, Christum non fuisse impostorem, ut patet ex dictis superiori argumento.

Præterea, Christus non solum se Deum dixit, sed etiam innumeris miraculis confirmavit, & confirmasse evidens est evidentia credibilitatis maxima; imò tam est evidens, quam evidens est ipsum Christum tali aetate vixisse. Ergo vel Christus verum dixit se Deum dicendo; vel Deum imposturam & blasphemiam omnium execrandissimam suo testimonio non semel aut iterum, non centies, sed milies confirmasse dicendum est: quod secundum fieri non potuisse, simpliciter evidens est omni habenti veram Dei ideam, Ergo, &c.

AR-